

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Ferijs. Consilium LXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

De litis contestatione.

SUMMARIVM.

Litis contestatio.

1. Exceptiones declinatorie ante litem contestatam proponenda & decidenda.
2. Litis contestatio etiam in interdictis possessorij requiritur.
3. Litis contestatio quomodo fiat.
4. Litis contestatio non est necessaria in supremis Concilijs.

CONSILIVM LXXIV.

NULLA spes est obtinendi ex his, quæ ad convellendam seu impugnandam decreti Concilij sive decretum sive sententiam obijciuntur; quod scilicet hujusmodi sententia lata sit ante litem contestatam, extra petitionem partis, nullis præcedentibus probationibus, super inepta Actorum seu Impetrantium petitione. Nam in primis quod de non facta litis contestatione proponitur ad eam dicti decreti partem, quæ proposita exceptio in competentia rejicitur, nullitati subijciendam nihil facit; quia exceptionis declinatoriæ, atque etiam dilatoriæ, ut ante litem contestatam proponi, c. *Factoralis de except. l. ult. C. cod. m.* ita quoque per judicem decidi & definiti debent, cum ad litis contestationem impediendam proponantur. *gl. C. v. d. m. l. Exceptionem. C. de probat.* Quatenus verò eodem decreto alterius dictis Impetrantibus adjudicatur ulus & possessio medietatis decimarum controversiarum sub idonea cautione de ijs in Centum restituendis, etsi in primo aspectu probabilis videri possit hæc deficientis litis contestationis exceptio; * adeo quod communius receptum sit, etiam in interdictis possessorij, præsertim retinendæ possessionis, §. *Hodie. Infit. de interd. Bart. in l. Naturaliter. §. nihil commune D. de acquir. poss. salicet. in l. 2. C. Si per vim aut alio modo &c.* litis contestationem requiri; illius tamen defectum hic esse non deprehenditur. † Neque enim hodiernis moribus veteris juris illa forma solemniter litem contestandi per interpositas sponsores & formulas verborum amplius in usu est; sed ad eam, seu potius ejus effectum inducendum sufficit, quoquo modo declarata per Actorem & Reum voluntas litem contendendi; quæ manifestatur per hoc, quod Reus ad petitionem Actoris contradicendo peremptorie respondet & proponit, c. *1. Vt litem non contest. & iudex per narrationem negotij ex utraque parte causam audire incipit, l. 1. C. De litis contest. Guido papa de eis. 369.* Et hoc est quod dicit Petrus Rebutius, in tract. de materia possess. art. 3. *glos. 1. in fin. ad consilium. regia. como 3.* in his etiam possessorij judicij contestationem fieri, quando allegantur contrariæ possessiones, & unus negat alterum possidere, multo magis si de defectu proprietatis quoque allegatio adjungatur. † Sed in hoc scrupulosius persistendum non est, ob id, quod receptum sit, litis contestationem non esse necessariam in supremis Concilijs, quale est hoc Secretum; nec ob id ex defectu litis contestationis sententias aut processum in illis nullitati subijci posse.

De Ferijs

SUMMARIVM.

Feriarum violatio.

1. Dies Dominicus est omnino sacer.
2. Opera quæ fieri possunt in die festo.
3. Expensæ ferre debet Actor quæ adversus Reum confitentem ultioris procedit.

CONSILIVM LXXV.

DE re parva velut ad crimen pestulatur & Reus sit Ioannes de Beckere, ex eo solo quod quodam die Dominico ex loco seu pago de Winsle ad pagum de Wespelaen, ubi militari inde distantem, suo curru vexerit instrumenta culinaria cuiusdam corti. * non quod extra peccatum sit violare diem festum, præsertim Dominicum, qui ex jure divino *Levitic. c. 23* Ecclesiastici juris determinatione accedente, *cap. 1. de ferijs 2.* sic facer est, ut ab omni opere servili eo die omnes Christianos vacare oporteat, & nisi sic vacent mortale peccatum incurrant, cum ex præcepto decalogi sit ista observatio: sed quod opus hoc, quod Reo ad contraventionem hujusmodi præcepti obijciatur, tale sit, quod reprehensionem non mereatur, nec pro peccato mortali aut culpa aliqua obijci possit. † Neque enim judaicæ & ad litteram accipiendum est hoc præceptum de nullo omnino opere in die festo faciundo (quod sic ob duritiam cordis in lege veteri scriptum fuit, ideoque strictiore religione servandum, adeo ut nec cibos parare possent, *Exod. 35. 26. & 35. Domin. a Soto de instit. C. iure lib. 2. quest. 4.*) sed de eo dumtaxat, quod formaliter, & finaliter servile est, ordinatum ad proprium & proximum, ad bonum corporis temporale seu ad lucrum; hoc enim opus sub præcepto prohibitio continetur, *Angel. de Clavasio in Summa dict. Feria m. 9.* ita ut multa & prope infinita opera sint, quæ sub præcepto non cadunt, sed excusationem merentur, *Dominic. a Soto d. q. 4.* Quam excusationem sapienter facit modus ipsius operis, si scilicet modicum id sit, & tam modicum; ut non impediat vel spiritus libertatem, vel divini cultus observationem; ita ut operis quantitas omnino sit consideranda; quæ si parva est ad peccatum referenda non est; quia modica in consideratione non habentur *Angel. d. dict. Feria, nu. 9. Barthol. Firmus in sua Armilla, in dict. ressum nu. 18.* Cum ergo Reus dumtaxat accusetur de transvectione dictorum instrumentorum ad unum militare, condemnationem nullam meretur; præsertim quia ex actis ipsius adeoque Actoris confessione constat, quod hæc transvectionio non sit facta principaliter propter ipsa instrumenta, sed tantum incidenter propter transvectionem personarum, hoc est Rei & vxoris, quam Reus licite facere potuit; nullo enim jure prohibitum est proprio curru, propriisque equis aliquid etiam in die festo transvehere; ut nec pedibus aliquo ire: imò tanto magis curru aut equo transvehere, quando plus laboris corporalis est in eundo seu ambulando. De quo in proposito minus dubitandum, ob id, quod ex confessione

Actoris

Actoris quoque conslet, quod causa transvectionis principalis fuerit, ut Reus se uxoremque suam & Henricum van Hults ejus levirum ex pago de Wintelsis transferret ad pagum de Wespelaer, non mercatus aut alterius profane rei causa, sed ex causa rei divine & sacre, ut scilicet interesset celeberrari & divino officio in honorem S. Huberti tunc celebrando; idque ex causa necessaria, quia scilicet Reus de confraternitate S. Huberti in Ecclesia de Wespelaer erat, & sic obstrictus ad praesentiam in illa celebritate; quod etiam testificari videntur testes per Actorem producti: est enim indubitatum, quin licita sint opera, quae preparatoria aut destinata sunt ad divini officii cultum, *Domin. à Soto d. 9. q. 4.* Quod autem destinatio haec talem effectum habuerit, demonstrat ipsius Actoris confessio, quatenus respondendo ad quartum Rei articulum, credit Reum cum sua uxore & dicto suo leviro misse S. Huberti ex parte dictae confraternitatis celebratae interfuisse, & oblationes suas ad altare fecisse; ita ut de depravata aliqua Rei intentione non appareat, sed ex adverso de pia & timorata conscientia proficiscentis. Potissimum quia non conslet etiam Reum hanc transvectionem dictorum instrumentorum pro mercede fecisse: nam quod primus testis ab Actore productus extra articulatam deponendo dicit, se intellexisse Reo de hujusmodi vectura solutum fuisse, fidem non facit; tum quod solus id deponat, *l. in risurandi de testib.* tum quod de auctore alieno, non ex propria scientia id dicat, *c. licet causam eod. tit.* tum etiam quod alter per Reum productus testis declaret Reum rogatum à Wilhelmo Stuckens id fecisse; idque (ut Actor respondendo ad tertium articulum Rei fatetur) tunc cum Reus itineraret cum sua uxore & leviro accinxisset. Inde enim perspicitur, causam transvectionis fuisse dictam celebritatem, non ipsa coquinaria instrumenta; quae & ipsa constat transvecta fuisse causa parandorum ciborum, qui in dicta confraternitate post peractam Missam consumerentur: cur enim ut parare & coquere cibos die festo licet, *Domin. à Soto loci supra citatis*, non licet etiam per tam exiguum loci spatium instrumenta coquinaria de loco ad locum currui aut humeris transferre? Nec est quod Reo ad culpam referatur, quod pridie aut prius id non fecerit: nam ex articulis Rei per Actorem confessatis, adeoque etiam ex testimonijs Actoris constat, quod instrumenta illa ad Reum eodem die Dominico fuerint per Wilhelmum Stuckens ad transvehendum delata, & sic casu ejus currui imposita; unde constat affectatam hac in re Rei nullam esse negligentiam. His accedit quod idem Wilhelmus Pastorem suum pro obtinenda licentia hujus transvectionis rogaverit, quae nec ab illo negata, sed dumtaxat illius periculo, quasi concessa fuerit; in dubitatione scilicet, num in ea re peccatum aliquid consisteret: sic quod Reo non possit obijci affectata aliqua culpa. In summa eo loco hac transveccio est, ut ob eam Reus in foro poenitentiali, multo minus judiciali, poni non debeat, cum ex causa, modo, & fine haec res licita recte dicatur, *l. Gracchus C. Ad l. Iuliam De adul.* * Et quoniam expensae litis rem principalem excedunt, nullam etiam causa est, cur in eas vel earum aliquam

Conf. Wa. ncf. Tom. I.

partem Reus condemnatur, qui in nulla culpa invenitur, praesertim quis idem Reus in exordio litis rem ipsam, ut acta est, confessus fuerit; idque longe amplius & latius quam Actor allegavit vel articulavit: ita ut ad hujusmodi Rei confessionem Actor subsistere debuerit, & Reum ulterioribus expensis minime gravare, *l. si debitori De iudicij*, cum nullae sint iudicis aut iudicij partes in confidentem, nisi in condemnando vel absolvendo, *l. Proinde §. ult. Ad leg. Aquilam*. Ea itaque Rei confessione contentus debebat esse Actor, & ex ea petere sententiam; prout Reus ea confessione facta, & declarato, quod existimaret se per dictam transvectionem nihil peccasse, sese ordinationi Venerabilis D. Officialis submisit: usque adeo, ut etiam si poenam aliquam meritis fuisset Reus ex illa transvectione, damnum tamen sequentium expensarum sustinere non deberet, *Baldus in Auth. contra qui propriam in fine C. De non nu. pec. Hippolit. de Marfil. in l. patre, nu. 43. De quest.* cum illis faciendis causam non dederit, sed praeciderit. Itaque existimo officium Venerabilis Domini Officialis esse, ut Reum absolvat, & Actorem in expensis litis condemnat.

De Ferijs.

S V M M A R I V M.

Exceptio dilatoria Feriarum.

1. Ferijs messium nemo invitatus in ius vocatur, etiam si non sit agricola.
2. 4. Alimentorum causa ferijs quando tractari possit.
3. Alimentorum legatum quod dicatur.
5. Alimentum quando ad piam causam referatur.
6. Feria quando cessent in his quae accelerationem requirunt.

CONSILIVM LXXVI.

EXCEPTIO dilatoria ex praesentibus ferijs messium proposita adversus citationem nem pro parte Antonij Zoy Actoris, contra Iacobum du Boys Reum factam, bono jure nititur. † Quippe manifesti & indubitati juris est, messium tempore neminem posse adversarium suum invitum cogere venire ad iudicium, nec recte facere iudicem, qui quemquam eo tempore ad iudicium evocaverit, *l. 1. d. de ferijs*; ita ut evocatus non comparendo durantibus hujusmodi ferijs contumax reputari non possit, nec adversus eum ut contumacem procedi, & contra eum dicta sententia pro nulla & nullius momenti reputetur, *d. l. 1. post princ.* non tantum ex civilis, sed etiam ex Canonici juris dispositione, *c. fin. de ferijs*: idque sine discrimine & distinctione inter rusticos, qui potissimum eo tempore circa rem publicam solent esse occupati, *d. l. 1. in princ.* & cives seu otiosos quoad messum homines; nam & clericis & militibus perinde, ut rusticis privilegium hujusmodi feriarum indultum est, *gloss. in d. l. 1. in V. occupati, Pileus quasi. 123.* ideoque praefato Reo de ferijs his excipienti obijci non possit, quod sit civis, nec agricultura aut messi operam det: prout nec dictus Actor obijcit, sed hoc tantum, quod haec causa sit causa alimentorum.

M 2